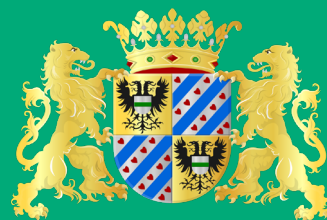

Leergang Groningen 2020

TAAIE THEMA'S EN DUIVELSE DILEMMA'S

1

Leergang

Groningen staat voor grote uitdagingen. Het handen en voeten geven aan de duurzaamheidstransitie, een impuls geven aan economische groei en bloei, investeren in een leefbare woonomgeving voor jong en oud, het vormgeven van een inclusieve samenleving. En natuurlijk zijn er ook zorgen: de afwikkeling van de aardbevingsschade en de daaraan gekoppelde onzekerheid en behoefte aan perspectief. Dit is slechts een greep uit alle vraagstukken die aandacht vragen. Vraagstukken voor ons als overheden, maar ook veel breder vraagstukken voor maatschappelijke organisaties, voor het bedrijfsleven, investeerders en zeker ook de burgers.

Samenwerken aan vraagstukken

We slaan daarom in de leergang “Taaie Thema’s & Duivelse Dilemma’s in Groningen” de handen ineen. En niet voor het eerst. Deze leergang is al weer de vierde editie in een succesvolle reeks. Een programmaraad met leden uit het publieke en private domein heeft een aansprekend en relevant programma samengesteld, gericht op de beste mensen die de Groningse overheden tot hun beschikking hebben. Met een selecte groep deelnemers doorlopen we de leergang om tot inspiratie en verdieping te komen.

We zijn er namelijk van overtuigd dat vraagstukken als economie, infrastructuur of energietransitie in toenemende mate een regionaal karakter hebben. Brede maatschappelijke samenwerking is daarom belangrijk. Niet alleen binnen de overheid, sectoraal of tussen gelijkgestemden, maar ook breed tussen alle betrokken actoren. Het vraagstuk bepaalt immers wie een bijdrage aan de oplossing kan bieden.

Samenwerking vraagt om het realiseren van maatschappelijke meerwaarde, natuurlijk om adequate governance, maar ook op relationeel niveau elkaar kennen en begrijpen. Het vraagt ook om verdieping van vraagstukken, zonder direct een standpunt in te hoeven nemen of een beslissing te hoeven nemen. Daarnaast verlangt een goede leeromgeving creativiteit, innovatie en het verlaten van je comfortzone. Elkaar ontmoeten, nieuwe werelden ervaren, kennis verrijken en het samen zoeken naar oplossingsrichtingen van complexe vraagstukken.

Een initiatief van Groningen voor Groningen

De Leergang Groningen is een initiatief van de programmaraad. Wij, als programmaraad, hebben voor een brede samenstelling gekozen. Hoe we samenwerken, komt in hoge mate overeen hoe we de leergang graag zien; elkaar inspireren, van elkaar leren en samen iets moois neerzetten.

De samenstelling is als volgt:

- **Henk Jan Schmaal** wethouder Veendam (voorzitter)
- **Harm Post** projectontwikkelaar Airport
- **Diana Starmans** gemeentesecretaris Groningen
- **Jojo Bottema** directeur Het Hogeland
- **Kees Brouwer** bruisend talent
- **Hans Schrikkema** provinciesecretaris Groningen
- **Koos Wiersma** burgemeester gemeente Appingedam (waarnemend)
- **Mirjam Wijnja** Groene Rook, raadslid Groningen
- **Erich Wücker** wethouder Oldambt
- **Ton Sprenger** secretaris VGG

Doel: geïnspireerd en schurend zicht krijgen op nieuwe perspectieven

Bij de overheid, maar ook bij universiteiten, scholen, koepelorganisaties, ondernemers en adviesbureaus is veel relevante kennis en ervaring aanwezig. Het doel van de leergang is deze kennis op een inspirerende en vernieuwende wijze te delen én de deelnemers te voorzien van nieuwe inzichten. Inzichten vanuit het perspectief van de vertrouwde bestuurlijke of wetenschappelijke hoek. Maar de leergang biedt ook perspectieven die minder bekend zijn, zoals de sport en de kunst. Daarnaast biedt het inspiratie door het confronteren van beelden en oplossingen vanuit verschillende perspectieven: de vertrouwde gezichten en het aanstormend talent.

Over de setting: verdieping in een passende omgeving

Tijdens de Leergang Groningen staan ontmoeten, samen verbazen, inspireren, leren, intervisie en ontwerpen centraal. Er wordt niets besloten en er is geen bespreekagenda of stukkenstroom. Het gaat om verdieping en vrije gedachtenwisseling. Juist ook tussen politici, bestuurders en ambtenaren. Er wordt gestreefd naar locaties die inspirerend zijn en passen bij de thematiek van modules.

Doelgroep: organisaties in het publieke domein in twee groepen

De leergang richt zich op deelnemers uit de gehele provincie Groningen zodat er breed kan worden gekeken naar vraagstukken en juist de diversiteit van Groningen kan worden meegenomen. Ook kan over de huidige grenzen van bestaande samenwerkingsverbanden heen worden gekeken.

De doelgroep bestaat uit de volgende 'groepen', allen werkend bij gemeenten, provincie, waterschappen, veiligheidsregio's en publieke (regionale) samenwerkings- en/of uitvoeringsorganisaties binnen de grenzen van de provincie Groningen:

- **Vertrouwde gezichten:** zittende raadsleden, burgemeesters, wethouders, ambtenaren, griffiers, gemeentesecretarissen en overige directieleden.
- **Bruisende talenten:** veelbelovende jonge werknemers tot en met 35 jaar uit de genoemde organisaties.

De thema's zijn zo gekozen dat ze provincie-breed aansprekend en relevant zijn. Locaties bevinden zich verspreid over de hele provincie.

De twee doelgroepen draaien drie van de vijf modules los van elkaar. Module 4 en 5 zijn gezamenlijk en het bruisend talent speelt in de laatste module de hoofdrol. De gezamenlijke modules draaien om reflectie op en confrontatie met ideeën en perspectieven die uit de voorgaande modules in de verschillende groepen zijn opgekomen. Daarbij wordt aan deze gezamenlijke modules een inhoudelijk thema gekoppeld.

De vertrouwde gezichten zullen voornamelijk verdiepend en kritisch naar dilemma's en vraagstukken kijken. Bij hen gaat het om 'vraagverdieping'. En natuurlijk is het bedenken van oplossingen niet verboden. De bruisende talenten zullen zoeken naar vernieuwende doorbraken door juist 'out of the box' te denken.

Inschrijvingen

We zijn natuurlijk op zoek naar gemotiveerde en getalenteerde deelnemers. We richten ons op de top van de Groningse overheidsorganisaties om het maximale effect van de ontmoeting en het gezamenlijk denken te bereiken. Vanwege dat effect is het aantal beschikbare plekken per doelgroep ook gemaximeerd én wil de programmaraad borgen dat de samenstelling van de groepen in balans is. Voor de vertrouwde gezichten hebben we 75 plaatsen, voor de bruisende talenten 35.

Een inschrijving is persoonlijk: een deelnemer doet alle vijf de modules mee. Kan hij of zij onverhoopt een keer niet, dan is het mogelijk én wenselijk een vervanger te sturen. Hieraan zijn geen extra kosten verbonden.

De organisatie van de leergang 'kost' vanzelfsprekend geld. Voor onder andere de huur van locaties, sprekers, diners en lunches, koffie, thee en organisatiekosten. We vragen van iedere deelnemer een bijdrage in de kosten. Deelname kost per deelnemer € 975,- exclusief 21% btw voor de gehele leergang van vijf modules. Deelname is alleen mogelijk aan de leergang als geheel. Bij afwezigheid kan een collega de vaste deelnemer vervangen. Vanuit de gastgemeente mogen er vijf extra deelnemers gratis aansluiten.

Enthousiast? En wil je je graag inschrijven? Vul dan het bijgevoegde inschrijfformulier in en stuur deze aan secretariaat@groningergemeenten.nl.

Vragen? Neem contact op met Sylvia van der Werff van de Vereniging van Groninger Gemeenten via 050-3039797 of s.vanderwerff@groningergemeenten.nl.

2

Opzet Leergang Groningen 2020

Reizen door Groningen en Noord-Nederland

We organiseren een leergang van vijf modules. Telkens met vertrouwde gezichten op de donderdagavond en bruisende talenten op de vrijdagmorgen. Anders dan in eerdere jaren zijn voor elke module één of twee gemeenten gastheer. De gastheren zijn verspreid over de provincie. Een bijzonderheid is module 4, die door de drie noordelijke provincies wordt opgepakt. Daarmee reist de leergang in vijf modules Groningen en Noord-Nederland door.

Een lerend en reflectief programma waarin vraagstukken van de gastheer centraal staan

De gastheer-gemeenten zijn voor 'hun' module actief betrokken bij het laden van het aan hen meegegeven thema van de module (zie hierna) met vraagstukken die zij ervaren rond het thema. Daarmee ontstaat naast inspiratie door inleiders ook een lerend en reflectief programma rond daadwerkelijk ervaren problematiek. Daarnaast leveren ze bij 'hun' module een aantal extra deelnemers; zo levert de leergang meer bereik en impact.

Donderdagavond voor vertrouwde gezichten, vrijdagmorgen voor bruisend talent

De modules vinden voor vertrouwde gezichten plaats op donderdagavond van 17:00 - 22:00 uur inclusief diner. Voor bruisend talent vinden de modules op vrijdagochtend plaats van 9:30 - 13:00 uur, inclusief lunch. De gezamenlijke modules vinden op donderdagavond van 17:00 - 22:00 uur plaats.

Extra bijzonder is de vierde module. In deze dagvullende module (9:30 tot 17:00) staat het vraagstuk van krachtenbundeling op Noord-Nederlandse schaal centraal. Onder andere bekeken vanuit een perspectief vanuit het buitenland: wat blijft er dan over van Noord-Nederland en de samenwerking?

Doelgroep: gemeenten, provincie, waterschappen, samenwerkingsorganisaties

De doelgroep van de leergang zijn politici, bestuurders en topambtenaren van de Groningse gemeenten en provincie, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen, zowel de vertrouwde gezichten (75 deelnemers) als de bruisende talenten (tot en met 35 jaar; 35 deelnemers).

Tot slot verbeteren we de aansluiting tussen de vertrouwde gezichten en de bruisende talenten, onder andere door beide groepen dezelfde vraagstukken mee te geven (bijv. benoemd door leden van de programmaraad). De vertrouwde gezichten kunnen dan bijvoorbeeld met videopitches ideeën of vragen meegeven aan de talenten. Daardoor borduren de twee groepen op elkaars werk voort en vullen ze elkaar aan. Dat maakt de laatste module, de clash, ook interessanter.

3

De inhoudelijke thema's

De programmaraad heeft vier inhoudelijke thema's benoemd voor modules 1 t/m 4. In de vijfde module staat een gezamenlijke afsluiting centraal. De genoemde locaties en sprekers zijn in veel gevallen vastgelegd en soms nog suggesties. De thema's zijn (op volgorde) als volgt:

MODULE 1	
De samenleving en de overheid: zoeken in tijden van verandering • Over democratische innovatie en vitale gemeenschappen in een context van aardbevingen. • Werken aan vertrouwen en verantwoordelijkheid.	

 Caspar van den Berg, hoogleraar Global and Local Governance, RUG	 Marcel ten Hoven, auteur en journalist
 Adriaan Hoogendoorn, burgemeester gemeente Midden-Groningen	 Roeland Stolk, Berenschot

De samenleving en de overheid: zoeken in veranderende verhoudingen.

De samenleving krijgt minder vertrouwen in de overheid en krijgt tegelijkertijd van die overheid meer en meer verantwoordelijkheid. Juist in de Groningse situatie is het vraagstuk over de relatie tussen overheid en samenleving én het onderlinge vertrouwen een bijzonder aandachtspunt. In deze module verkennen we het thema 'vertrouwen' in de relatie tussen overheid en samenleving en zoeken we naar zinvolle manieren om vertrouwen over-en-weer te versterken. Juist ook in de Groningse context.

LOCATIE	GASTGEMEENTE
• Bunkercomplex in Appingedam	• Appingedam

MODULE 2

Recreatie en toerisme,
een provincie ontsluiten

- Over PPS-samenwerking, over Noord-Nederlandse samenwerking en over behoud van eigenheid.

Kees Colenbrander,
initiatiefnemer Waddenverhalen

Joop Mulder, oprichter Oerol,
initiator Sense of Place

Willem de Kok, directeur
MartiniPlaza

Recreatie en toerisme: **een provincie ontsluiten.**

Met perspectief op de Noord-Nederlandse schaal. Recreatie en toerisme bieden veel kansen in een stijgende economie. Daarnaast is het een manier om trots en eigenwaarde te versterken. Máár, dan is er meer samenhangende inzet nodig om kansen te verzilveren, maar ook om dat op een manier te doen die past bij Groningen.

LOCATIE

- Het booze wijf in Lauwersoog

GASTGEMEENTE

- Het Hogeland

MODULE 3

De sociaal-maatschappelijke toekomst van de provincie

- Hoe ziet een toekomst zonder aardgas er uit? En wat is er te leren van Limburg, dat afkickte van de mijnen?

Han Fennema, CEO N.V.
Nederlandse Gasunie

Wini Weidenaar,
JongerenTop Groningen

Marian Counihan,
hoogleraar RUG en expat

De sociaal-maatschappelijke toekomst van de provincie.

Zo slecht gaat 't helemaal niet! Maar, hoe krijg je 't nog beter? Waarbij geldt dat de provincie los zal moeten komen van het aardgas. Als icoon, als 'ramp', als economische factor (ook met spin-off etc). We verkennen het vraagstuk ook vanuit Noord-Nederlandse schaal, met een poging te spiegelen aan Limburg, dat dertig jaar geleden van de mijnen af moest 'kicken'.

LOCATIE

- De Toekomst in Scheemda

GASTGEMEENTE

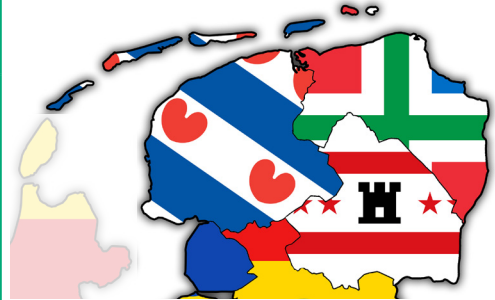
- Westerwolde en Oldambt

MODULE 4

Noord-Nederlandmodule

Kracht

- Over de kracht van Noord-Nederland, de psyche van de Noord-Nederlander en perspectieven van buiten.

Chris Kuijpers, directeur-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen, BZK

Denisa Kasova, directeur Economic Board

Gerard de Boer, TopDutch en directeur Initio

Marco de Jong, voorzitter Noordelijke Online Ondernemers

Noord-Nederlandmodule. **De kracht van 't Noorden!**

Met meerdere bouwstenen, waaronder:

- Recent onderzoek van de RUG over de psyche van de Noord-Nederlander; de gesteldheid van de noorderling ligt lager dan het gemiddelde in Nederland... Waarom is dat en wat betekent dat?
- Over de spanning tussen succesvolle initiatieven in Noord-Nederland versus het beeld van de effectiviteit van de Noord-Nederlandse bestuurlijke samenwerking.
- Hoe werkt de meest succesvolle regio in Nederland (Eindhoven) samen?
- Den Haag over Noord-Nederland. Over imago, opgaven en perspectief.

LOCATIE

- Suikerunie in Groningen

GASTGEMEENTE

- Groningen

MODULE 5

Clash of Generations

- Perspectieven delen, oogst bepalen en afspraken maken: wat gaan we doen?!

De clash-module.

Gezamenlijk afronden: oogst ophalen, perspectieven delen en acties uitlijnen. Gaat er nog iets opgepakt worden door de groep?

LOCATIE

- Museum Wierdenland in Ezinge

GASTGEMEENTE

- Westerkwartier

4

Planning

MODULE 1	• Vertrouwde gezichten • Bruisende talenten	Donderdag 23/1 Vrijdag 24/1	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 2	• Vertrouwde gezichten • Bruisende talenten	Donderdag 13/2 Vrijdag 14/2	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 3	• Vertrouwde gezichten • Bruisende talenten	Donderdag 12/3 Vrijdag 13/3	17-22 uur 09-13 uur
MODULE 4	• Vertrouwde gezichten en bruisende talenten	Donderdag 16/4	10-17 uur
MODULE 5	• Vertrouwde gezichten en bruisende talenten	Donderdag 14/5	17-22 uur

